

Free MIND

HAPPINESS

ความสุข

ความรู้งานที่แท้จริงเพียงหนึ่งเดียว

อิฐฐพร ฐุ้เจริญ
แปลและเรียบเรียง

OSHO

หนึ่งในบรมครูทางจิตวิญญาณผู้ทรงอิทธิพลที่สุดแห่งยุค

ตัวอย่างหนังสือ

คำนำสำนักพิมพ์

“ข้าพเจ้าอยากรู้ว่า ท่านพอใจกับวัตถุดิบของหรือไม่ หรือท่านต้องการพัฒนาความรู้ตัวหรือไม่ ผู้ที่พอใจกับโลกภายนอกนั้นโดยทั่วไปแล้วมักจะไม่มีความสุข...”

เพียงแค่ยอหน้าแรกของบทนำ โอโช้ก็เปิดมากระแทกสำนึกจนเรา จุกจนแทบหายใจไม่ออก

ความคิดย้อนกลับไปยังเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา ที่ทั้งตัวเรา หรือแม้แต่คนรอบข้างส่วนใหญ่เป็น กำลังเป็น... ที่น้อยคนนักจะผันผ่านไปสู่แค่ “เคยเป็น”

ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ถ้อยคำของนักแสดงชื่อดังอย่าง วิล สมิธ ก็โดนใจคนมากมาย และมีการส่งต่อ ยกมากล่าวถึงกันอยู่เสมอๆ เพราะมันสะท้อนถึงชีวิตของพวกเราหลายๆ คนได้เป็นอย่างดี และทุกวันนี้ เชื่อว่าใครหลายๆ คนต่างก็ยังใช้ชีวิตเฉกเช่นนั้น

“หลาย ๆ คนมักใช้เงินที่พวกเขาไม่ได้หามาด้วยตัวเอง เอามาซื้อของที่พวกเขาไม่ได้ชอบหรือต้องการ เพียงเพื่อทำให้คนที่ตัวเองไม่ชอบนั้นประทับใจ...”

ไม่ใช่เพียงแค่การใช้เงินซื้อสิ่งของ แต่ยังอาจหมายรวมไปถึงการใช้ชีวิตในรูปแบบต่างๆ ที่เราเองก็ไม่ได้ต้องการ... เราคิดว่าเราจะได้รับการยอมรับ เราคิดว่าเราจะมีตัวตนในสังคมนั้นๆ เราคิดว่าเราจะมีความสุข แต่ผลลัพธ์เป็นเช่นไร เราต่างล้วนรู้แก่ใจกันดี ว่ามันช่างฉาบฉวย เกิดขึ้นเพียงชั่วพริบตา และหายวับไปในบัดดล และเราก็กลับไปวนเวียนสู่วงจรความสุขลวงตากันอีกครั้ง และอีกครั้ง

แน่นอนว่า ผู้คนยังคงค้นหาคำตอบกันเรื่อยมาว่า “ความสุขคืออะไรกันแน่” ทว่าเราจะไม่พบคำตอบเลย หากเรายังคงออกไปตามหาคำตอบจาก “ข้างนอก” หากเรายังไม่เริ่มต้นที่จะค้นหาจาก “ข้างใน”

“ความสุข” ผลงานลำดับที่ 12 ของชุด “Insights for a New Way of Living” เล่มนี้ พาคุณกลับสู่ “ภายใน” เพื่อทำความเข้าใจถึงเหตุแห่งทุกข์ที่มาที่ไป และสิ่งที่หล่อหลอมและก่อให้เกิดทุกข์ ความไม่พึงพอใจ ความเศร้า ความโกรธกรุ่น เพื่อที่เมื่อเข้าใจแล้ว คุณจะเข้าใจ “ความสุข” ได้อย่างถ่องแท้ เพราะทั้งสองความรู้สึกขั้วต่างกันนี้ ต่างก็คืออีกด้านของเหรียญเดียวกัน

ขอขอบคุณคุณคุณฉวีรัฐพร ภูเจริญ ที่อาสาช่วยถ่ายทอดผลงานของโอโซ่อีกชิ้นแก่นักอ่านชาวไทย ซึ่งถ่ายทอดออกมาอย่างเรียบรื่น ลึกซึ่งสะกิดใจให้ได้ครุ่นคิด และคมคายไม่ทิ้งลายเซ็นของโอโซ่แต่อย่างใด

เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้ว อย่าเพิ่งรีบร้อนว่าคุณจะพบ “ความสุข” ในทันใด

ให้เวลาความคิดของคุณได้ตกตะกอน ให้ความเข้าใจอันถ่องแท้ได้แผ่รากหยั่งลึก แล้วร่วมเงาแห่งความสุขจะแผ่ขยายเพื่อที่คุณจะได้พบกับ “ความสุข” อย่างแท้จริง

สำนักพิมพ์ฟรีมายด์

คำนำผู้แปล

ทุกครั้งที่ได้อ่านหนังสือที่เรียบเรียงมาจากคำบรรยายของไอโซ จะต้องพบกับจุดที่กระแทกใจ จนต้องกลับมาหยุดทบทวนและสำรวจเข้าไปในจิตใจของตัวเองเสมอ

หนังสือเรื่อง 'ความสุข' นี้ก็เช่นกัน ไอโซเปิดประเด็นวิพากษ์เล่าเรื่อง ตั้งคำถาม ท้าทาย อย่างตรงไปตรงมา เจ็บคม ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและเปี่ยมอารมณ์ขัน ทำให้ผู้อ่านได้พิจารณาระบบความเชื่อและทัศนคติบางอย่างที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจตัวตนที่แท้จริงในมุมมองที่แตกต่างออกไป

ไม่ว่าจะเห็นด้วยกับไอโซทุกอย่าง หรืออ่านแล้วจะรู้สึกขัดแย้งในบางจุดก็ตาม แต่เมื่อได้ลองไตร่ตรอง ทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ให้กระจ่างขึ้น หลายคนอาจพบว่าความสุขที่เฝ้าไขว่คว้ามานานนั้นอยู่แค่มือเอื้อมนี่เอง

ขอขอบคุณสำนักพิมพ์ฟรีมายด์ที่ให้โอกาสผู้แปลได้แปลหนังสือดีๆ เล่มนี้ และขอขอบคุณบรรณารักษ์ที่ช่วยแก้ไข ขัดเกลา อย่างละเอียด

หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้แปลขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอ
น้อมรับคำติชมเพื่อปรับปรุงผลงานต่อไป

ขอขอบคุณ

อิทธิพร กุ้เจริญ

สารบัญ

บทนำ	10
ข้อสังเกตเรื่องภาษา	18
ภาษาแห่งปิติสุขที่ถูกลืม	20
ยาพิษแห่งความทะเยอทะยาน	32
ใช้หัวใจมากขึ้น ใช้หัวคิदन้อยลง	37
การแบ่งแยกทำให้ท่านเป็นทุกข์	41
ให้ความคิดสร้างสรรค์เป็นบทภาวนาของท่าน	44
เรื่องลึกลับที่ใกล้ตัวที่สุดคือเรื่องของตัวเอง	46
บ้านที่แตกแยก	59
ก้าวแรก	62
จงเป็นความจริงอย่างที่ท่านเป็น	66
กุญแจลับ	72
ความกลัวการค้นพบตนเอง	74
ท่านไม่อาจเปรียบเทียบได้	82
ความจริงทุกอย่างคือปัจเจก	85
จงกำจัดฝูงชน	104

ความสุขและยาเสพติด	108
การลืมตนเองและการรำลึกถึงตนเอง	112
ยาเสพติดได้แค่ทำให้อารมณ์รุนแรงขึ้น	114
“ปัญหายาเสพติด”	115
เมื่อไรทางเลือกจึงเปรมปรีดี	122
ชีวิตคือจังหวะของสิ่งตรงข้าม	126
การเฝ้ามองคือตัวท่าน	133
ขอให้ทุกสิ่งเป็นไปตามน้ำพระทัย	139
เหนือความอาดูร	144
ตอบคำถาม	148
ในที่ใดสักแห่ง มีความกลัวซึ่งทำให้ข้าพเจ้าปิดกั้น	149
แข็งกระด้าง เศร้าสร้อย อับจนหนทาง โกรธเกรี้ยวและ	
สิ้นหวัง ความกลวนั่นดูเหมือนจะลึกล้ำจนข้าพเจ้าไม่อาจ	
สัมผัสได้ ทำอย่างไรจึงจะเห็นความกลัวได้ชัดขึ้น	
ข้าพเจ้าจะเป็นตัวของตัวเองได้อย่างไร	154
คนเราจะมีความสุขได้อย่างไร	159
เพราะเหตุใดข้าพเจ้าจึงมักจะสร้างความทุกข์รอบตัวเอง	170
อยู่เสมอ ข้าพเจ้าเริ่มเห็นว่าตัวเองเลือกวงจรอุบาทว์นี้	
เป็นประจำ การเลือกคือความทุกข์ใช้หรือไม่	

ในทางโลก ข้าพเจ้ามีความสุขทุกรูปแบบ กระนั้น
ข้าพเจ้าก็ยังไม่มีความสุขและไม่อาจหาเหตุผลสำหรับ
ความไร้สุขนั้นได้เช่นกัน 179

ข้าพเจ้ามักจะมาถึงจุดที่รู้สึกว่าคุณไม่มีเหตุผล ไม่มีค่า
และไม่มีความหมาย ทุกสิ่งที่เริ่มทำได้นำข้าพเจ้ามาถึงจุดนี้ 182

ข้าพเจ้าพยายามเบิกบาน – แสร้งที่จะรู้สึก ที่จะตื่นเต้น
ที่จะสนใจ และที่จะมีชีวิตชีวา ข้าพเจ้าพยายามที่จะกล่าวหา
อยู่เสมอ ที่จะกระโดดข้ามความกลัว แต่จะทำไปเพื่ออะไร
ข้าพเจ้าเหนื่อย ข้าพเจ้ารู้สึกว่า “ข้าพเจ้าไม่ใช่” – และไม่ได้
รู้สึกอย่างนั้นจริงๆ ท่านไอโซ่ ข้าพเจ้าอยู่ที่ไหนกัน 188

ได้โปรดอธิบายถึงเส้นทางของหัวใจและการรักษา
สมดุล เพราะเมื่อใช้หัวใจ บางที่ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุข บางที่
รู้สึกเศร้า ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่เข้าใจทำไร่นักว่าทำอย่างไร
จึงจะทำตามเส้นทางของหัวใจและรักษาสมดุลไว้ได้ 199

ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขอย่าง
ล้นเหลืออย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน แค่เป็นตัวของตัวเองและ
ยอมรับตัวเองอย่างที่เป็นอย่างนั้นทำให้รู้สึกยอดเยี่ยม บางครั้ง
ความรู้สึกที่ด้อย่างเหลือเชื่อกลับถูกรบกวนด้วยความคิด
สองอย่าง ประการแรก ความสุขเช่นนี้จะคงอยู่อย่างนี้หรือไม่
ข้าพเจ้าจะรักษาความรู้สึกเช่นนี้ได้ในอนาคตหรือไม่ และ
ประการที่สอง ทำไมข้าพเจ้าถึงได้แก่ขนาดนี้ กว่าที่จะมาถึง
จุดนี้ได้ 202

ทุกอย่างเกี่ยวกับไอโซ่ 212

บทนำ

ข้าพเจ้าอยากรู้ว่าท่านพอใจกับวัตถุสิ่งของหรือไม่ หรือท่านต้องการพัฒนาความรู้ตัวหรือไม่ ผู้ที่พอใจกับโลกภายนอกนั้นโดยทั่วไปแล้วมักจะไม่มีความสุข ชีวิตเช่นนี้เป็นเพียงชีวิตที่สะดวกสบาย และความสะดวกสบายนั้นเป็นเพียงเพราะไร้ความยากลำบาก ส่วนความพอใจที่แท้จริงคือการได้มาซึ่งความสุข

หัวใจท่านบอกอย่างไร ความปรารถนาอันยิ่งใหญ่ของชีวิตท่านคืออะไร ท่านเคยถามคำถามเหล่านี้กับตัวเองบ้างไหม ถ้าไม่เคย ตอนนี้อลองปล่อยให้ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายถามบ้าง และหากท่านต้องถามข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็จะตอบว่า ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะบรรลุภาวะที่ไม่เหลืออะไรให้ต้องบรรลุอีกแล้ว นี่มิใช่คำตอบที่เด่นระริกอยู่ในกันมึ้งของหัวใจท่านหรือ ข้าพเจ้ามิได้ถามเรื่องนี้กับท่านเท่านั้น แต่ยังได้ถามคำถามนี้กับผู้อื่นๆ อีกหลายพันคน

ข้าพเจ้าตั้งข้อสังเกตว่าหัวใจมนุษย์ทุกคนนั้นเหมือนกัน และความปรารถนาสูงสุดของมนุษย์ก็เป็นเช่นเดียวกัน จิตวิญญาณของมนุษย์ต้องการความสุข ความสุขอันสมบูรณ์และบริสุทธิ์ ความสุขเช่นนี้เท่านั้นที่จะทำให้ความปรารถนาทั้งปวงสิ้นสุดลง トラบใดที่ยังคงมีความปรารถนาอยู่ ความทุกข์ก็จะยังคงอยู่ เพราะเมื่อมีความปรารถนาแล้วก็ไม่อาจมีสันติได้

การไร้ความปรารถนาโดยสิ้นเชิงนำมาซึ่งความสุข ทั้งยังทำให้เกิดอิสรภาพและเสรีภาพ เพราะถ้ายังขาดแคลนบางสิ่งอยู่ จะทำให้มีทั้งข้อจำกัดและการฟุ้งฟิง หากไม่ขาดสิ่งใดทั้งปวงเท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่า จะมีอิสรภาพอย่างสมบูรณ์ อิสรภาพนำมาซึ่งความสุข และความสุขคือการหลุดพ้น

ความปรารถนาที่จะมีความสุขสมบูรณ์และอิสรภาพสูงสุดนั้น แฝงเร้นอยู่ในตัวคนทุกคน ดังเมล็ดพืชที่มีต้นไม้อยู่ภายใน ในทำนองเดียวกัน การเติมเต็มความปรารถนาสูงสุดของมนุษย์นั้นซ่อนอยู่ในธรรมชาติที่แท้จริงของตัวเขา ในสภาวะที่ได้พัฒนาอย่างสมบูรณ์ เป็นธรรมชาติของเราที่จะมีความสุข มีอิสระ ธรรมชาติที่แท้จริงของเราคือสิ่งเดียวที่เป็นความจริงแท้ และการทำให้ธรรมชาติสมบูรณ์เท่านั้นจึงจะนำมาซึ่งความพอใจอย่างเต็มเปี่ยม

ผู้ที่มีได้หาทางเติมเต็มธรรมชาติของตนจึงเข้าใจผิดไปว่า ความเจริญรุ่งเรืองจะบรรเทาทุกข์ให้ได้ แต่ความมั่งคั่งทางวัตถุนี้ ไม่มีทางเติมเต็มความว่างเปล่าภายใน ดังนั้น ถึงแม้บุคคลหนึ่งจะได้รับทุกสิ่งที่มีอยู่ในโลก เขาก็ยังคงรู้สึกว้าขาดบางอย่างอยู่นั่นเอง ตัวตนที่อยู่ลึกสุดยังคงว่างเปล่า ดังที่ครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ว่า “ความปรารถนานั้นยากที่จะเติมเต็ม”

แปลกที่ว่า ไม่ว่าคนคนหนึ่งจะได้รับอะไรมาบ้าง เขาก็ไม่มีวันพอใจ และแม้แต่บรรลุเป้าหมายแล้ว เขาก็ยังคงไฝหาความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นอีก ด้วยเหตุนี้ ความยากจนของขงชานและของจักรพรรดิ จึงเป็นเช่นเดียวกัน ในระดับนี้ ไม่มีความแตกต่างระหว่างคนเหล่านั้นเลย

ไม่ว่าคนเราจะไขว่คว้าอะไรจากโลกภายนอกมาได้ พวกเขาก็ยังไม่มั่นคง พวกเขาอาจหลงทางและถูกทำลายได้ทุกเมื่อ และในที่สุดความตายก็มาถึง จึงไม่แปลกที่ก้นบึ้งของหัวใจจะไม่มีทางเติมเต็มได้ด้วย

สิ่งเหล่านี้ ด้วยสิ่งที่อาจถูกพรากจากไปได้ง่ายตาย ความรุ่งเรืองเช่นนี้ ไม่มีทางให้ความรู้สึกมั่นคงได้ ไม่ว่าจะแสวงหาอย่างแข็งขันเพียงใด สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงคือ เขาจะต้องสร้างความมั่นคงให้แก่สิ่งที่ได้มา

ต้องเข้าใจให้ชัดเจนว่าอำนาจและความรุ่งเรืองภายนอกไม่มีทาง ขจัดความรู้สึกถึงความต้องการ ความไม่มั่นคง หรือความกลัวของเราได้ วิธีเดียวที่จะพรากความรู้สึกเหล่านี้คือการหลอกตัวเอง ความรุ่งเรืองคือ ของมีนเมาที่ปิดบังความเป็นจริงของชีวิต และความหลงลืมเช่นนี้เลวร้าย เสียยิ่งกว่าความยากจน เพราะทำให้ท่านไม่ยอมทำอะไรมากกว่า ขจัด ความยากจนที่แท้จริงออกไปจากตัว ความยากจนที่แท้จริงนั้นไม่ได้เกิด จากการขาดแคลนวัตถุ หรือขาดอำนาจ หรือความรุ่งเรือง แม้เราจะร่ำรวย และมีอำนาจ แต่ความยากจนที่แท้จริงยังอยู่ตรงนั้น ท่านมองไม่เห็น ความยากไร้ของคนที่ดูเหมือนจะมีทุกสิ่งหรือ ภาระของท่านเคย เบาบางลงด้วยทรัพย์สินสมบัติที่ท่านมีอยู่หรือไม่

เพื่อนรัก ความรุ่งเรืองและภาพลวงตาแห่งความรุ่งเรืองนั้นแตกต่างกันมาก ความมั่งคั่ง อำนาจ และความมั่นคงภายนอก เป็นเพียงเงาของความรุ่มรวยอย่างแท้จริงที่อยู่ในตัวท่าน เหตุผลเบื้องต้นสำหรับความรู้สึก ยากไร้เช่นนี้มีใช้การที่ไม่อาจไขว่คว้าสิ่งใดจากภายนอก แต่มาจากการหันหลังให้ตัวเอง ดังนั้น ความรู้สึกนี้จึงไม่อาจกำจัดได้ด้วยวัตถุ ภายนอก แต่ต้องลบล้างจากภายในเท่านั้น

ธรรมชาติของตัวตนคือความเปรมปรีดี ไม่ใช่คุณภาพของตัวตน แต่อยู่ที่แก่นแท้ของตัวตน ความสุขไม่ใช่ความสัมพันธ์กับตัวตน แต่ตัวตน นั้นเองคือความเปรมปรีดี ทั้งสองนามนี้หมายถึงความจริงเดียวกัน สิ่งที่เราเรียกว่าตัวตน คือความเปรมปรีดีจากมุมมองเชิงประสบการณ์ ดังนั้น จึงต้องระวังมิให้สับสนระหว่างสิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นความสุข กับความสุข ที่แท้จริง ความสุขที่แท้จริงก็คือตัวตน ซึ่งเมื่อได้รับแล้ว การแสวงหา

สิ่งอื่นๆ ทั้งหมดจึงสิ้นสุดลง การได้รับความสุขจอมปลอมยิ่งทำให้ การแสวงหารุนแรงขึ้น และความกลัวที่จะสูญเสียสิ่งที่เรียกกันว่าความสุข นั้นกลับรบกวนสันติแห่งจิตใจ น้ำที่เพิ่มความกระหายนั้นไม่ใช่หน้าที่แท้จริง เลย ดังที่พระเยซูตรัสว่า “มาเถิด ให้ข้าได้นำเจ้าไปยังบ่อซึ่งมีน้ำที่จะ ดับกระหายของเจ้าชั่วนิรันดร์”

เราเข้าใจผิดเสมอมาว่าความยินดีคือความสุข ความยินดีเป็นเพียง เเง เป็นเพียงภาพสะท้อนของความสุข แต่คนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพลวงตา ที่ว่าชีวิตทั้งหมดเป็นเรื่องของเงแห่งความสุขนี้เท่านั้น และโดยธรรมชาติ แล้ว ในที่สุด เราก็คงผิดหวัง เหมือนกับที่เข้าใจผิดว่าเงสะท้อนของ ดวงจันทร์นั้นคือดวงจันทร์ จึงพยายามไขว่คว้า ยิ่งดำดิ่งไปในทะเลสาบ เพื่อหาดวงจันทร์สักเท่าไร ท่านจะยิ่งห่างออกจากดวงจันทร์ที่แท้จริง มากขึ้นเท่านั้น

ในทำนองเดียวกัน เมื่อแสวงหาความยินดี คนเราก็คงเคลื่อนห่าง จากความสุขออกไปเรื่อยๆ เส้นทางนี้มีแต่จะนำไปสู่ความทุกข์ ท่านเห็น ความจริงในสิ่งที่ข้าพเจ้ากำลังบอกหรือยัง แน่نون ชีวิตของท่านจะต้อง เป็นพยานถึงข้อเท็จจริงว่าการวิ่งตามความยินดีมีแต่จะนำไปสู่ความไร้สุข แต่ที่ค่อนข้างจะธรรมดา แม้เงสะท้อนนั้นดูภายนอกแล้วเหมือนของจริง แต่ก็มิใช่ของจริงแต่อย่างใด

ความยินดีทั้งปวงล้วนเป็นสัญญาณถึงความสุขและรับประกันว่า ความยินดีนั้นเองคือความสุข – แต่ความยินดีเป็นเพียงเงางของความสุข การยอมรับว่าความยินดีคือความสุขมีแต่จะทำให้ล้มเหลวและรู้สึก สำนึกผิด ข้าพเจ้าจะจับท่านได้อย่างไรหากได้แต่พยายามคว้าเงของท่าน และถึงแม้จะคว้าเงได้แล้ว ข้าพเจ้าจะเหลืออะไรอยู่ในมือเล่า

ข้าพเจ้าขอเตือนด้วยว่า เงสะท้อนจะอยู่ตรงข้ามกับสิ่งที่มันสะท้อน อยู่เสมอ ถ้าข้าพเจ้ายืนอยู่หน้ากระจก ภาพสะท้อนของข้าพเจ้านั้น

จะตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงกับท่าทางที่ข้าพเจ้ายืนอยู่จริงๆ ในทำนองเดียวกัน ความยินดีเป็นเพียงเงสะท้อนของความทุกข์ ความสุขคือคุณภาพภายใน ส่วนความยินดีคือการแสดงออกภายนอก ซึ่งดำรงอยู่ในโลกของวัตถุเท่านั้น

มีเพียงความสุขเท่านั้นที่เป็นความเปรมปรีดิ์ หากแสวงหาความยินดีต่อไป ท่านจะพบได้เองถึงความจริงที่ข้าพเจ้ากำลังพูดอยู่ ความยินดีที่ปวงล้วนลงเอยที่ความทุกข์

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นตอนจบ ก็คือสิ่งที่มีอยู่ตั้งแต่แรกเช่นกัน เพราะสายตาของท่านไม่ได้เจาะลงไปลึกพอ สิ่งที่ท่านควรจะมีมองเห็นได้ตั้งแต่เริ่มต้นนั้นกลับปรากฏต่อท่านเมื่อถึงจุดจบ เป็นไปไม่ได้ว่าสิ่งที่เผยออกมาเมื่อเหตุการณ์บางอย่างสิ้นสุดลงนั้นจะไม่ได้อยู่ที่นั่นตั้งแต่เริ่มต้น จุดจบเป็นเพียงพัฒนาการของจุดเริ่มต้น สิ่งที่ซ่อนอยู่ตอนต้นจะแสดงให้เห็นในตอนจบเท่านั้นเอง

ถึงแม้ว่าถ้าจริงๆ แล้วท่านพอจะมองเห็นอะไรได้บ้าง แต่ท่านกลับเห็นสิ่งต่างๆ ในลำดับที่สลับกัน ท่านได้แต่เดินตามเส้นทางที่นำไปสู่ความทุกข์ ความเจ็บปวด และความสำนึกผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพราะเหตุใดคนเราจึงทำสิ่งเดียวกันซ้ำๆ แม้ในที่สุดแล้วจะต้องลงเอยที่ความทุกข์อยู่ทุกครั้ง อาจเป็นเพราะเขามองไม่เห็นเส้นทางอื่นอยู่เบื้องหน้า นี่คือนิสัยที่ข้าพเจ้าบอกว่าสายตาของท่านพร่ามัวและบิดเบี้ยว นี่คือนิสัยที่ข้าพเจ้าถามว่าท่านมองเห็นอะไรบ้างหรือเปล่า

มีเพียงไม่กี่คนหรอกที่ใช้ดวงตาจริงๆ ถึงแม้ทุกคนจะมีสองตา แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังมีตบอด ผู้ที่ไม่อาจมองเห็นภายในตัวเองนั้นยังไม่ได้ใช้ตาของตน มีเพียงผู้ที่เห็นตัวเองแล้วเท่านั้นจึงจะพูดได้จริงๆ ว่าได้ใช้ดวงตา หากคนเราไม่สามารถเห็นตัวเองได้แล้ว เขาจะเห็นอะไรอื่นได้อีกเล่า

เพื่อนรัก ความสามารถของท่านที่จะมองเห็นนั้นจะเริ่มได้ก็ต่อเมื่อ
ท่านได้เห็นตัวเอง ผู้ที่เห็นตัวเองแล้วจึงเริ่มก้าวไปยังทิศทางของความ
สุขได้และไม่ต้องหันไปหาความยินดีอีก เมื่อนั้น คนอื่นๆ ย่อมรู้สึกได้ถึง
การเปลี่ยนแปลงในตัวเขา ทิศทางของความยินดีจะออกจากตัวตนสู่โลก
ส่วนทิศทางของความทุกข์จะเริ่มจากโลกเข้าสู่ตัวตน

SAMPLE

SAMPLE

SAMPLE

SAMPLE

The background of the entire page is a repeating pattern of stylized, teardrop-shaped leaves. Each leaf is outlined in black and has a small notch at its base. The leaves are arranged in vertical columns, with each leaf in a column slightly offset from the one above and below it, creating a dense, textured effect.

ข้อสังเกตเรื่องภาษา

ภาษาพูด : หนังสือของไอโซ่นั้น มิได้ “เขียน” ขึ้นมา แต่เป็นการถอดความจากบันทึกคำพูดของท่าน ซึ่งคำพูดเหล่านั้นเกิดขึ้นสดๆ โดยไม่ได้อ้างอิงถึงบันทึกอื่นใดนอกเหนือไปจากคำถาม เรื่องราว หรือ คัมภีร์ที่มีผู้ขอความเห็นจากท่าน หรือเรื่องตลกที่ท่านอาจใช้เมื่อขับรถกลับบ้านในบางครั้ง ท่านเคยขอให้บรรณาธิการรักษาคุณลักษณะของภาษาพูดนั้นไว้ในหนังสือที่ตีพิมพ์

สรรพนาม : เมื่อได้ฟังไอโซ่พูด ผู้ฟังจะเข้าใจได้ค่อนข้างชัดเจนว่า โดยทั่วไปแล้ว เมื่อไอโซ่พูดถึง “คน” ท่านหมายถึง “มนุษย์” การใช้คำว่า “เขา” เป็นสรรพนามที่ตั้งไว้ เพียงแต่ช่วยให้พูดได้ง่ายและสั้นไหลเท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่า “เธอ” (หรือ “พวกเขา”) จะถูกละเลยหรือมองข้ามไป

ควรระลึกถึงจุดเด่นที่ไม่เหมือนใครของไอโซ่ไว้

ผู้ทำสมาธิภาวนามีใช้ชายและมีใช้หญิง
เพราะการทำสมาธิภาวนาไม่เกี่ยวอะไรกับร่างกาย
ทั้งยังไม่เกี่ยวข้องกับอะไรกับจิตท่าน
ในสมาธิภาวนา ท่านแค่รู้ตัว อย่างเรียบง่ายและบริสุทธิ์
และความรู้ตัวนี้ มิได้เป็นชายและมีได้เป็นหญิง

ภาษาแห่งปิตุสข
ที่ถูกลืม

ปีติคือภาษาที่คนเราหลงลืมไปโดยสิ้นเชิง มนุษย์ถูกบังคับให้ลืม
ถูกผลักดันให้ลืม ทั้งสังคมและอารยธรรมล้วนต่อต้าน สังคมลงทุนใน
ความทุกข์อย่างมหาศาล เพราะสังคมต้องพึ่งพิงความทุกข์ อยู่ได้ด้วย
ความทุกข์ และมีชีวิตรอดด้วยความทุกข์ สังคมมิได้เป็นไปเพื่อมนุษย์
แต่กลับใช้มนุษย์ให้เป็นหนทางเพื่อตนเอง สังคมจึงมีความสำคัญยิ่งกว่า
มนุษยชาติ ทั้งวัฒนธรรม อารยธรรม และศาสนจักร ล้วนแล้วแต่มี
ความสำคัญมากกว่า ทั้งที่สิ่งเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อมวลมนุษย์ แต่ตอนนี้
กลับมิได้เป็นไปเพื่อมนุษย์ หากแทบจะย่อนกระบวนการทำงานหมด ตอนนี้
มนุษย์จึงดำรงอยู่เพื่อสิ่งเหล่านั้น

เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมความสุขล้วน ปีติคือธรรมชาติ มิใช่เกิดขึ้น
กับปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่เท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ทุกคนนำมาสู่โลก ทุกคนเกิดมา
พร้อมความปีติ ปีติสุขคือแก่นลึกสุดของชีวิต คือส่วนหนึ่งของการมีชีวิตอยู่
ชีวิตคือความปีติที่เด็กทุกคนนำมาสู่โลก แต่แล้วสังคมก็กลับกระโจนลงไป
เริ่มทำลายความเป็นไปได้ของความปีติ เริ่มทำให้เด็กเป็นทุกข์ เริ่มสร้าง
เงื่อนไขให้เด็ก

สังคมเป็นโรคประสาท และไม่อาจปล่อยให้ผู้คนที่ปีติยินดีอยู่ที่นั่นได้
เพราะคนเหล่านี้เป็นอันตรายต่อสังคม ลองทำความเข้าใจถึงกลไกของ
สังคมดู สิ่งต่างๆ จะง่ายขึ้น

ท่านไม่อาจควบคุมผู้ที่มีความปีติได้ มันเป็นไปไม่ได้ ท่านทำได้แค่
ควบคุมคนที่ทุกข์ ปีติสุขคืออิสรภาพ จึงแน่นอนว่าผู้ที่มีความปีติ

จะเป็นอิสระ เขาไม่อาจถูกบั่นทอนลงจนกลายเป็นทาส ท่านไม่อาจทำลาย เขาได้ง่ายๆ ไม่อาจชักจูงให้เขายอมถูกจองจำ เขาอยากวิ่งระบำภายใต้ ดวงดาว อยากเดินไปกับสายลม อยากพูดคุยกับดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ เขาต้องการพื้นที่กว้างใหญ่ ไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งความใหญ่โตโอฬาร เขาไม่อาจถูกลวงล่อให้เข้าไปอยู่ในห้องขังอันมืดมิด ท่านไม่อาจทำให้เขาเป็น ทาสได้ เพราะเขาจะใช้ชีวิตของตนเอง จะทำในสิ่งที่อยากทำ นี่เป็นเรื่อง ยากมากสำหรับสังคม ถ้ามีผู้คนที่ปิติยินดีจำนวนมาก สังคมจะรู้สึกว่าการ ล้มสลาย โครงสร้างของสังคมมีอาจคงอยู่ได้อีกต่อไป

ผู้ที่มีความปิติเหล่านี้จะเป็นกบฏ จำไว้ ข้าพเจ้าไม่ได้เรียกบุคคล ที่ปิติยินดีว่าเป็น “นักปฏิวัติ” แต่เรียกว่า “กบฏ” นักปฏิวัติคือคนที่ต้องการ เปลี่ยนแปลงสังคมด้วยการนำสังคมอีกแบบหนึ่งมาแทนที่ ส่วนกบฏ คือ คนที่ต้องการจะมีชีวิตอยู่เยี่ยงปัจเจกและไม่อยากให้มีโครงสร้างสังคม ที่เข้มงวดอยู่บนโลกนี้ กบฏคือคนที่ไม่ต้องการนำสังคมแบบหนึ่งมาแทนที่ สังคมอีกแบบหนึ่ง – เพราะทุกสังคมล้วนพิสูจน์มาแล้วว่าเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งทุนนิยมและคอมมิวนิสต์ ฟาสซิสต์และสังคมนิยม ล้วนแล้วแต่เป็นญาติ พี่น้องกันและไม่ได้ต่างกันมากนัก สังคมก็คือสังคม ศาสนจักรทุกรูปแบบ ล้วนเป็นเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะป็นฮินดู คริสเตียน หรือมุสลิม

เมื่อโครงสร้างหนึ่งทรงพลังขึ้นมา มันย่อมไม่ต้องการให้ใครเกิดปิติ เพราะความปิติขัดแย้งกับโครงสร้าง จงฟังและไตร่ตรอง ความปิติขัดแย้ง กับโครงสร้าง ความปิติคือกบฏ มิใช่การปฏิวัติ

นักปฏิวัติคือนักการเมือง กบฏคือผู้ศรัทธาในศาสนา นักปฏิวัติ ต้องการโครงสร้างอีกแบบหนึ่งตามที่ใจปรารถนา ตามอุดมคติของตน แต่โครงสร้างยังเป็นเช่นเดิม เขาต้องการมีอำนาจ ต้องการเป็นผู้กดขี่ แต่ไม่ยอมถูกกดขี่ เขาต้องการเป็นผู้แสวงผลประโยชน์แต่ไม่ยอมถูก เอารัดเอาเปรียบ เขาต้องการปกครองแต่ไม่ยอมถูกปกครอง ส่วนกบฏคือ

ผู้ที่ไม่ต้องการถูกปกครองและไม่ต้องการปกครอง กบฏคือผู้ที่ไม่ต้องการ กฎเกณฑ์ใดๆ ในโลก กบฏคืออนาธิปไตย กบฏคือผู้ที่เชื่อใจในธรรมชาติ มิใช่โครงสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น กบฏคือผู้ที่เชื่อว่าถ้าปล่อยธรรมชาติไว้ เพียงลำพัง ทุกสิ่งจะสวยงาม มันเป็นอย่างนั้นเอง!

แจกเช่นจักรวาลอันกว้างใหญ่ดำเนินไปได้โดยไม่มีรัฐบาล ทั้งสัตว์ นก ต้นไม้ ทุกสิ่งดำเนินต่อไปโดยไม่มีรัฐบาล แล้วเหตุใดมนุษย์จึงต้องการ รัฐบาล จะต้องมีส่วนบางอย่างผิดพลาด เพราะเหตุใดมนุษย์จึงเป็น โรคประสาทเสียจนไม่อาจอยู่ได้โดยไร้ผู้ปกครอง

ตอนนี้จึงเกิดดวงจรอันชั่วร้าย มนุษย์อยู่ได้โดยไร้ผู้ปกครอง แต่กลับ ไม่เคยได้รับโอกาสใดๆ – ผู้ปกครองไม่มีทางให้โอกาสแก่ท่าน เมื่อท่านรู้ว่า เราสามารถอยู่ได้โดยไร้ผู้ปกครอง แล้วใครล่ะจะอยากให้มีผู้ปกครอง อยู่ที่นั่น ใครล่ะจะสนับสนุนผู้ปกครอง ขณะนี้ ท่านกำลังสนับสนุนศัตรูของท่านเอง ท่านลงคะแนนเสียงให้แก่ศัตรูของท่านเอง ศัตรูสองคนยืนอยู่ในการแข่งขันเลือกตั้งประธานาธิบดี และท่านก็เลือก ทั้งสองล้วนเหมือนกัน ราวกับท่านได้รับอิสรภาพที่จะเลือกว่าอยากจะทำอะไร และท่านก็ลงคะแนนเสียงอย่างมีความสุข – เลือกว่าฉันอยากจะทำอะไร ก หรือคุณ ข ฉันเชื่อมั่นในคุณที่พิถีพิถัน ฉันเชื่อมั่นในคุณเดโมแครต แต่ทั้งสองคือคุณ และเมื่อท่านสนับสนุนคนหนึ่งแล้ว เท่ากับว่าอีกคนได้ลงทุนไปแล้ว และ มันจะไม่ยอมให้ท่านได้ลิ้มรสของอิสรภาพ

ดังนั้น ตั้งแต่ยังเล็ก เด็กจึงไม่ได้รับอนุญาตให้ลิ้มรสของอิสรภาพ เพราะเมื่อรู้ว่าอิสรภาพคืออะไร เขาจะไม่ยอมแพ้ จะไม่ประนีประนอม – และไม่พร้อมที่จะอยู่ในห้องขังอันมืดมิด เขายอมตาย แต่ไม่ยอมให้ใครมา กดลงจนกลายเป็นทาส เขาจะมั่นคง แน่ใจว่าเขาไม่สนใจที่จะมีอำนาจเหนือผู้อื่น เพราะนี่คือแนวโน้มของโรคประสาท เมื่อท่านอยากมีอำนาจเหนือผู้อื่นมากเกินไป นั่นแสดงให้เห็นว่า ลึกลงไปแล้วท่านไร้อำนาจ

และเกรงว่าถ้าไม่มีอำนาจแล้ว คนอื่นๆ จะมีอำนาจเหนือท่าน

มัคคิอาเวลลี* กล่าวว่า วิธีป้องกันตัวที่ดีที่สุดคือการโจมตี วิธีป้องกันตัวท่านเองให้ดีที่สุดคือรีบโจมตีก่อน บรรดาพวกที่เรียกกันว่านักการเมืองทั่วโลก ทั้งในตะวันออก ตะวันตก ลีกลงไปล้วนอ่อนแอเหลือเกิน พวกเขาทุกข์ทนกับความอ่อนด้อย กลัวว่าหากไม่มีอำนาจทางการเมืองแล้วจะต้องมีใครสักคนมาเอาเปรียบ แล้วทำไมถึงจะไม่ชิงเอาเปรียบก่อนที่จะถูกคนอื่นเอาเปรียบล่ะ ทั้งผู้เอาเปรียบและผู้ที่ถูกเอาเปรียบเหมือนพายเรือลำเดียวกัน ทั้งสองต่างช่วยกันปกป้องเรือ

เมื่อเด็กรัฐสภาของอิสราเอล เขาจะไม่มีวันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมศาสนจักร ชมรม และพรรคการเมืองใดๆ อีกต่อไป เขาจะยังคงเป็นปัจเจก จะยังคงเป็นอิสระ และเขาจะสร้างจังหวะแห่งอิสราเอลรอบตัว ตัวตนของเขาจะกลายเป็นประตูลูกอิสราเอล

เด็กที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ลิ้มรสอิสราเอล ถ้าเด็กถามแม่ว่า “แม่... ขอหนุออกไปข้างนอกได้ไหม พระอาทิตย์สวยจัง อากาศก็สดชื่น หนุอยากออกไปวิ่งเล่นแถวนี้” ทันใดแม่จะตอบอย่างหมกมุ่นแกมบังคับ “ไม่ได้!” ทั้งที่เด็กไม่ได้ขออะไรมาเลย เขาแค่อยากออกไปชมดวงตะวันยามเช้า ไปสูดอากาศบริสุทธิ์ แค่อยากชื่นชมแสงแดดและอากาศ อยากร่วมอยู่กับต้นไม้เท่านั้น เขาไม่ได้ขออะไรเลย! แต่แม่ก็รีบปฏิเสธจากแรงบังคับที่อยู่ ลีกลงไป มันยากมากที่จะได้ยินแม่บอกว่าได้สิ ยากมากที่จะได้ยินพ่อบอกว่าได้ และถึงแม้จะอนุญาต พวกเขาก็ยังพูดอย่างลึกลับเหลือเกิน ถึงแม้จะอนุญาต พวกเขาก็ยังทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณเองผิด รู้สึกว่าตนมีบบังคับพ่อแม่ รู้สึกว่าตนกำลังทำความผิดอะไรสักอย่าง

---

* Machiavelli นักปรัชญาการเมืองชาวอิตาลี ยุคเรเนสซองส์ ผู้เขียนเรื่อง The Prince

เมื่อใดก็ตามที่เด็กรู้สึกมีความสุข ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม จะต้องไม่มีใครสักคนเข้ามาห้าม “อย่าทำอย่างนั้น!” แล้วเด็กจึงค่อยๆ เข้าใจว่า “อะไรก็ตามที่ทำให้ฉันมีความสุขนั้นผิด” และแน่นอน เขาไม่มีวันรู้สึกมีความสุขเมื่อทำสิ่งที่ผู้อื่นบอกให้ทำ เพราะนั่นไม่ใช่แรงกระตุ้นที่เกิดขึ้นเองในตัวเขาดังนั้น เขาจึงเริ่มรู้ว่า การเป็นทุกข์คือสิ่งที่ถูกต้อง แต่การมีความสุขนั้นผิด ทั้งสองเรื่องได้เชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้ง

ถ้าเขาอยากแคะนาฬิกาออกดูว่ามีอะไรอยู่ข้างใน คนทั้งครอบครัวจะรีบกระโจนเข้ามา “หยุดนะ! แคะจะทำนาฬิกาพังหมด ไม่ได้นะ” เขาแค่จะมองเข้าไปข้างในนาฬิกาเท่านั้น มันเป็นความอยากรู้อยากเห็นทางวิทยาศาสตร์ เขาอยากดูว่าอะไรทำให้นาฬิกาเดิน มันไม่เป็นไรเลยจริงๆ และนาฬิกาก็ไม่ได้มีค่าเท่ากับความอยากรู้อยากเห็นของเขา ไม่เท่ากับจิตใจที่ใฝ่รู้ของเขา นาฬิกานั้นไม่มีค่าอะไรเลย แม้มันจะพังไป ก็ไม่มีอะไรถูกทำลาย แต่เมื่อจิตใจที่ใฝ่รู้ถูกทำลายแล้ว สิ่งอื่นจะถูกทำลายอีกมากมาย แล้วเขาจะไม่มีวันสืบหาความจริงอีกเลย

หรือในคืนที่สวยงาม ดวงดาวพร่างพร่างฟ้า เด็กอยากออกไปนั่งข้างนอก แต่ถึงเวลานอนแล้ว เขาไม่ได้รู้สึกง่วงนอนเลย เขายังตื่นอยู่เต็มที่ ตายังแข็งอยู่ เด็กน้อยจึงแปลกใจ เพราะในตอนเช้า เมื่อเขาง่วงนอนทุกคนจะเข้ามาปลุก “ตื่นได้แล้ว!” แต่เมื่อกำลังสนุก กำลังนอนสบายอยู่บนเตียง กำลังอยากจะนอนต่ออีกสักนิดและฝันต่ออีกสักหน่อย ทุกคนกลับมาเรียก “ตื่นได้แล้ว! ถึงเวลาตื่นแล้ว” แต่ตอนนั้นเขากำลังตื่นเต็มที่และอยากจะดูดาว วินาทีนี้ช่างงดงาม แสนโรแมนติก เขารู้สึกตื่นตื่น แล้วจะเข้านอนได้อย่างไรในเมื่อเบิกบานขนาดนี้ เขาจึงร้อง อวยากร้องเพลงและเต้นรำ แต่ผู้ใหญ่กลับบังคับให้เข้านอน “สามทุ่มแล้วนะ ถึงเวลานอนแล้ว”

ตอนนี้ เขามีความสุขขณะที่ไต่ต้นไม้ แต่กลับถูกบังคับให้เข้านอน พอเขาจะเล่น ก็ถูกบังคับให้ไปกินข้าว ทั้งๆ ที่ไม่ได้หิวเลย พอหิวขึ้นมา แม่กลับบอกว่า “ยังไม่ใช่เวลากิน” ด้วยเหตุนี้ เราจึงทำลายความเป็นไปได้ทั้งหมดที่จะปลื้มปิติ ทำลายความเป็นไปได้ทั้งหมดที่จะมีความสุข เบิกบาน ยินดี ไม่ว่าจะเด็กจะรู้สึกมีความสุขกับอะไรขึ้นมาเองก็ตามดูเหมือนจะผิดไปทั้งนั้น และไม่ว่าจะทำอะไร เขาก็รู้สึกว่ามันไม่ถูกต้องไปเสียทั้งนั้น

ที่โรงเรียน นักเรียนร้องเพลงนอกห้องเรียน เป็นธรรมดาที่เด็กจะมุ่งความสนใจทั้งหมดไปยังนกตัวนั้น ไม่ใช่ครูสอนคณิตศาสตร์ที่กำลังยืนถือชอล์กอันน่าเกลียดอยู่หน้ากระดาน แต่ครูมีอำนาจมากกว่า มีอำนาจทางการเมืองมากกว่านกแน่นอนว่านกไม่มีอำนาจ แต่มันมีความสุขงาม นกดึงดูดความสนใจจากเด็กได้โดยไม่ต้องคอยเคาะหัว “ตั้งใจเรียน! ฟังครูพูดนะ!” ไม่ต้องเลย จิตใจของเด็กค่อยๆ เริ่มโอบยิบออกทางหน้าต่างอย่างง่ายๆ เองตามธรรมชาติ ใจเขาลอยไปหานก หัวใจเขาอยู่ที่นั่น แต่เขาก็ยังต้องมองกระดาน ทั้งๆ ที่ไม่มีอะไรให้ดู แต่เขาก็ต้องแสวงหา

ความสุขนั้นผิด ที่ใดก็ตามที่มีความสุข เด็กจะเริ่มกลัวว่าจะมีอะไรบางอย่างผิดพลาด ถ้าเด็กเล่นกับร่างกายของตัวเอง นั่นเป็นเรื่องผิด ถ้าเด็กเล่นอวัยวะเพศของตัวเอง นั่นเป็นเรื่องผิด และนั่นคือช่วงเวลาที่มีความสุขที่สุดช่วงหนึ่งในชีวิตของเด็ก เขาสนุกกับร่างกายของเขา มันน่าตื่นเต้น แต่ความตื่นเต้นนั้นก็กลับถูกตัดออก ความสนุกทั้งหมดต้องถูกทำลาย นี่มันบ้าไปแล้ว แต่สังคมก็บ้าจริงๆ

เรื่องเดียวกันนี้เกิดขึ้นกับพ่อแม่เด็กและพ่อแม่ของพวกเขาอีกที เรื่องเดียวกันกับที่พวกเขากำลังทำกับลูกหลาน ด้วยวิธีนี้ คนรุ่นหนึ่งจึงทำลายคนรุ่นต่อๆ ไป ด้วยวิธีนี้ เราจึงถ่ายโอนโรคประสาทของเราจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง โลกทั้งใบกลายเป็นโรงพยาบาลบ้า ดูเหมือนไม่มีใครรู้ว่าความปิติคืออะไร มันหายไปแล้ว อุปสรรคแล้วอุปสรรคเล่าถูกสร้างขึ้นมา

นี่คือข้อสังเกตประจำวัน เมื่อคนเริ่มทำสมาธิ พวกเขาเริ่มรู้สึกถึงพลังที่พุ่งขึ้นมา และเมื่อเริ่มรู้สึกมีความสุข พวกเขาจะรีบมาหาข้าพเจ้าทันทีและกล่าวว่า “เกิดเรื่องแปลกมาก ผมรู้สึกมีความสุข และผมก็รู้สึกผิดด้วยโดยไม่มีเหตุผลเลย” รู้สึกผิดนะหรือ พวกเขาสงสัย เพราะเหตุใดคนเราจึงต้องรู้สึกผิด พวกเขารู้ว่าไม่มีอะไรเลย – พวกเขาไม่ได้ทำอะไรผิดเลย แล้วความรู้สึกผิดนั้นเกิดขึ้นจากไหน มันมาจากการตั้งเงื่อนไขที่ยังรากลึกว่าความเบิกบานคือความผิด ไม่ใช่ไรถ้าเราจะเศร้า แต่เราไม่ได้รับอนุญาตให้มีความสุข

ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าเคยอาศัยอยู่ในเมือง มีเพื่อนเป็นผู้บัญชาการตำรวจ เราเป็นเพื่อนกันตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย เขามักมาหาข้าพเจ้าและบอกว่า “ฉันทุกข์มาก ช่วย给我พ้นจากทุกข์นี้ด้วยเถอะ” ข้าพเจ้าจึงบอกว่า “แกพูดถึงเรื่องพ้นทุกข์ แต่ฉันไม่เห็นว่าการพ้นจากทุกข์จริงๆ เอาอย่างนี้ก่อน ทำไมแกถึงเลือกที่จะเป็นตำรวจล่ะ แกจะต้องเป็นทุกข์ และแกต้องการให้คนอื่นเป็นทุกข์ด้วย”

วันหนึ่ง ข้าพเจ้าสั่งให้ลูกศิษย์สามคนเข้าไปในเมือง ให้พวกเขาเดินรำไปในที่ต่างๆ ของเมืองอย่างมีความสุข ลูกศิษย์ถามว่า “ทำไปเพื่ออะไรหรือ” ข้าพเจ้าตอบว่า “แต่ทำตามนั้นเถอะ” ภายในชั่วโมงเดียวพวกเขาถูกตำรวจจับ ข้าพเจ้าโทรศัพท์ไปถึงผู้บัญชาการตำรวจ และถามว่า “ทำไมแกถึงมาจับคนของฉันล่ะ”

เขาตอบว่า “พวกนี้ดูเหมือนคนบ้า”

ข้าพเจ้าจึงถามต่อว่า “พวกเขาทำอะไรผิดหรือ ทำอันตรายใครหรือเปล่า”

เขาตอบว่า “ไม่ ไม่มีอะไรเลย จริงๆ แล้ว พวกเขายังไม่ได้ทำอะไรผิดเลย”

“แล้วตำรวจจับพวกเขาทำไม”

เขาตอบว่า “ก็พวกเขาเต็นร่าอยู่บนถนนนะสิ! และพวกเขายังหัวเราะอีกด้วย”

“แต่ถ้าพวกเขาไม่ได้ทำอะไรที่เป็นอันตรายกับใครแล้ว ตำรวจเข้ามายุ่งทำไม ทำไมตำรวจถึงต้องเข้ามา พวกเขายังไม่ได้ไปทำร้ายใครเลย ไม่ได้เข้าไปในอาณาเขตของใครด้วย พวกเขาแค่เต็นร่า หัวเราะ พวกเขาบริสุทธิ์”

เขาพูดว่า “แกพูดถูก แต่มันอันตรายนะ”

“มันอันตรายตรงไหน การมีความสุขนี่อันตรายอย่างนั้นหรือ การปลื้มปิตินั้นเป็นอันตรายเช่นนั้นหรือ”

เขาเริ่มเข้าใจ และจึงปล่อยคนกลุ่มนั้นทันทีที่ก่อนรีบมาหาข้าพเจ้า และบอกว่า “แกอาจพูดถูกก็ได้ เมื่อปล่อยให้ตัวเองมีความสุขไม่ได้ ฉันก็ไม่อาจปล่อยให้คนอื่นมีความสุขได้ด้วย”

คนแบบนี้ก็คือนักการเมืองของท่าน คือผู้บัญชาการตำรวจของท่าน คือผู้พิพากษาของท่าน คนพวกนี้คือคณะลูกขุน คือผู้นำของท่าน คือผู้ที่เรียกกันว่านักบุญ คือพระ คือพระสันตะปาปา – คือคนเหล่านี้เอง พวกเขาล้วนแล้วแต่ได้ลงทุนจำนวนมากไปในความทุกข์ของท่าน พวกเขาต้องอาศัยความทุกข์ของท่าน ถ้าท่านเป็นทุกข์ พวกเขาจะมีความสุข

มีแต่คนที่เป็นทุกข์เท่านั้นที่จะไปวัดเพื่อสวดวิงวอน ส่วนคนที่มีความสุขจะไปวัดเพื่ออะไรหรือ คนที่มีความสุขนั้นมีความสุขเสียจนกระทั่งเขารู้สึกว่าพระเจ้าอยู่ทุกหนทุกแห่ง! ความสุขมันก็มีแค่นั้นเอง เขาตกหลุมรักการดำรงอยู่อย่างปลื้มปิติเสียจนไม่ว่าจะมองไปที่ไหนก็เห็นแต่พระเจ้า ทุกหนแห่งคือวัดของเขา และเมื่อใดก็ตามที่เขาถ่มลงไปที่ไหน เขาก็จะพบแต่เท้าของพระเจ้า และไม่มีอย่างอื่นเลย ความกลัว ความเคารพของเขา ไม่จำเป็นต้องคับแคบเสียจนเขาต้องไปวัดฮินดูหรือโบสถ์คริสต์ นั่นมันโง่เง่า นั่นมันไร้ความหมาย มีเพียงคนทุกข์ที่มองไม่เห็นพระเจ้า

คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในดอกไม้ที่แย้มบาน คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในนกที่กำลังขยับขน คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในสายรุ้งสดใส คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในเมฆที่ลอยละล่อง คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในแม่น้ำและมหาสมุทร คนที่ไม่อาจเห็นพระเจ้าในดวงตาแสนงามของเด็กน้อย คนเหล่านี้จึงไปโบสถ์ คนเหล่านี้จึงไปมัสยิด คนเหล่านี้จึงไปวัด ไปหานักบวช และถามว่า “พระเจ้าอยู่ไหน โปรดแสดงให้เราเห็นด้วย”

มีเพียงคนที่เป็นทุกข์เท่านั้นที่พร้อมสำหรับศาสนา ใช่... เบอร์ทรันด์ รัสเซล* เกือบจะพูดถูกแล้วที่บอกว่า ถ้าวันหนึ่งโลกมีความสุข ศาสนาก็จะหายไป ข้าพเจ้าใช้คำว่า *เกือบถูก* หรือถูกร้อยละเก้าสิบเก้า ข้าพเจ้าไม่อาจบอกว่าถูกต้องร้อยละร้อย เพราะข้าพเจ้ารู้จักศาสนาอีกชนิดหนึ่งที่เบอร์ทรันด์ รัสเซล ไม่รู้ ใช่... ศาสนาเหล่านี้จะหายไป เขาพูดถูกเกี่ยวกับศาสนาเหล่านี้ ทั้งฮินดู คริสเตียน มุสลิม เซน พุทธ ศาสนาเหล่านี้จะหายไปแน่นอนว่าจะต้องหายไป ถ้าโลกมีความสุข ศาสนาเหล่านี้น่าจะหายไป ด้วย เพราะใครจะมาสนใจ แต่เขาก็พูดถูกเพียงร้อยละเก้าสิบเก้า ยังมีส่วนที่เขาผิดอีกร้อยละหนึ่ง ซึ่งร้อยละหนึ่งนั้นมีความสำคัญเสียยิ่งกว่าร้อยละเก้าสิบเก้า เพราะศาสนาอีกประเภทหนึ่ง – ศาสนาที่แท้จริง – ศาสนาที่มีความสุข ศาสนาที่ไม่มีชื่อ ศาสนาที่ไม่มีรหัส ไม่มีคัมภีร์ไบเบิล ศาสนาที่ไม่มีคัมภีร์กุรอาน ไม่มีพระเวท ศาสนาที่ไม่มีคัมภีร์ใดๆ ไม่มีคำบรรยาย เป็นเพียงศาสนาแห่งการรำยรำ ศาสนาแห่งรัก ศาสนาแห่งความเคารพ ศาสนาแห่งการให้พร ศาสนาที่บริสุทธิ์ – จะเกิดขึ้นในโลกเมื่อผู้คนมีความสุข

อันที่จริงแล้ว ศาสนาที่มีอยู่เหล่านี้ไม่ใช่ศาสนา แต่เป็นเพียงยาแก้ปวดประสาท ยาที่ทำให้สงบ แน่หนอนว่ามาร์กซ์พูดถูกเช่นกัน – มีเพียง

---

* Bertrand Russel นักปรัชญาและนักคณิตศาสตร์ชาวอังกฤษ

ร้อยละเก้าสิบเก้า – ที่ศาสนาเป็นดั่งผีของมวลชน เขาพูดถูก ศาสนาเหล่านี้ช่วยให้ท่านทนต่อความทุกข์ได้ ช่วยปลอมโยน ให้ความหวังว่า “ใช้วันนี้ท่านเป็นทุกข์ แต่พรุ่งนี้ท่านจะมีความสุข” แล้วพรุ่งนี้ก็จะไม่มีวันมาถึง พวกเขาบอกว่า “ในชาตินี้ท่านเป็นทุกข์ แต่ชาติหน้า... จงเป็นคนดี จงมีศีลธรรม ทำตามกฎของสังคัม – จงเป็นทาส จงเชื่อฟัง – แล้วชาติหน้าท่านจะมีความสุข” แต่ไม่มีใครรู้เกี่ยวกับชาติหน้า ไม่เคยมีใครกลับมา และพูดอะไรเรื่องนี้ หรือหากไม่เชื่อเรื่องชาติหน้า พวกเขา ก็จะบอกว่า “เมื่อท่านไปถึงอีกฝั่งหนึ่ง ไปถึงสวรรค์ นั่นคือรางวัลของท่าน” แต่จงเชื่อฟังนักบวชและนักการเมือง

มีการสมคบคิดระหว่างนักบวชกับนักการเมือง เหยียญมีสองด้าน พวกเขาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และพวกเขาล้วนแต่ต้องการให้ท่านยังคงเป็นทุกข์ต่อไป – เพื่อที่นักบวชจะรวมตัวกันและฉกฉวยผลประโยชน์จากท่านได้ และนักการเมืองจะได้บังคับให้ท่านเข้าร่วมสงครามในนามของประเทศชาติ ในนามของรัฐ ในนามของนั่นและนี่ – และทั้งหมดล้วนแต่เป็นเรื่องไร้สาระ แต่เขาก็ส่งท่านไปรบได้ มีแต่ผู้คนที่เป็นทุกข์เท่านั้นที่ถูกเกณฑ์ไปรบได้ มีเพียงผู้คนที่เป็นทุกข์อย่างลึกกล้าเท่านั้นที่พร้อมจะต่อสู้ พร้อมทั้งจะฆ่าและพร้อมที่จะถูกฆ่า พวกเขาเป็นทุกข์เสียจนกระทั่งแม้แต่ความตายก็ดูเหมือนจะดีกว่ามีชีวิต

ข้าพเจ้าได้ยินมาว่า ขณะที่ ออดอล์ฟ ฮิตเลอร์ กำลังยืนคุยกับนักการทูตอังกฤษคนหนึ่งบนชั้นสามสิบของตึกสูงระฟ้า เพื่อที่จะสร้างความประทับใจให้แก่นักการทูตคนนั้น ฮิตเลอร์สั่งให้ทหารเยอรมันคนหนึ่งกระโดดลงจากตึก ทหารคนนั้นกระโดดลงไปโดยปราศจากความลังเลแน่นอนว่าเขาตาย นักการทูตอังกฤษแทบไม่เชื่อสายตา มันไม่น่าเชื่อเลยจริงๆ เขาตกตะลึงกับความสูญเสียชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างไรเหตุผลเช่นนี้ เพื่อที่จะให้นักการทูตประทับใจยิ่งขึ้น ฮิตเลอร์จึงสั่งทหารอีกคนหนึ่ง “กระโดด!”

และทหารคนนั้นก็กระโดด เพื่อให้จะให้ประทับใจขึ้นไปอีก เขาเริ่มสังหารคนที่สาม

ถึงตอนนี้ นักการทูตเริ่มรู้สึกตัว เขารีบวิ่งไปหยุดทหารคนนั้นและถามว่า “คุณกำลังทำอะไรนะ ทำลายชีวิตตัวเองโดยไม่มีเหตุผลเลยหรือ” ทหารตอบว่า “ท่านครับ ใครจะอยากอยู่ในประเทศนี้และภายใต้ไอ้บ้าคนนี้ล่ะครับ ใครจะอยากอยู่กับ ฮิตเลอร์ สละครับ ตายเสียยังจะดีกว่า! นี่คือนิสราภาพ”

เมื่อผู้คนเป็นทุกข์ ความตายดูเหมือนจะเป็นนิสราภาพ และเมื่อผู้คนเป็นทุกข์ พวกเขาช่างเต็มไปดด้วยโทสะ โมหะ และพวกเขาอยากจะทำ – ถึงแม้ต้องเสี่ยงที่จะถูกฆ่า นักการเมืองยังคงอยู่ได้เพราะท่านเป็นทุกข์ ดังนั้น เวียดนามจึงยังคงอยู่ได้ เช่นเดียวกับบังกลาเทศและกลุ่มประเทศอาหรับ สงครามยังคงดำเนินต่อไป ไม่ว่าจะที่ไหน สงครามยังคงดำเนินต่อไป

เราต้องเข้าใจภาวะเช่นนี้ เพราะเหตุใดจึงยังมีอยู่ และทำอย่างไร ท่านจึงจะหลุดพ้นออกมาได้ ถ้าท่านไม่อาจหลุดพ้นออกมาได้ ถ้าท่านไม่อาจเข้าใจกลไก การตั้งเงื่อนไข – การมีชีวิตอยู่ภายใต้การสะกดจิต เช่นนี้ทั้งหมด – ถ้าท่านควบคุมไม่ได้ ถ้าท่านไม่อาจเฝ้ามองและทิ้งมันไป ท่านไม่มีวันที่จะเกิดความปิติ และท่านไม่มีวันที่จะร้องเพลงได้อย่างที่อยากร้อง แล้วท่านก็จะตายไปโดยยังไม่ทันได้ร้องเพลง แล้วท่านก็จะตายไปโดยยังไม่ทันได้เต้นรำ แล้วท่านก็จะตายไปโดยยังไม่ทันได้ใช้ชีวิต

ชีวิตท่านเป็นเพียงความหวัง มิใช่ความจริง แต่ชีวิตนั้นสามารถเป็นความจริงได้

ยาพิษแห่งความทะเยอทะยาน

โรคประสาทที่ท่านเรียกว่าสังคม อารยธรรม วัฒนธรรม การศึกษา โรคประสาทที่มีโครงสร้างอันลึกซึ้ง โครงสร้างที่ให้แนวคิดเชิงสัญลักษณ์ แก่ท่าน เพื่อที่ว่าเมื่อเวลาผ่านไปความเป็นจริงจะถูกปกปิด จะถูกปิดบัง ท่านไม่อาจมองเห็นความเป็นจริง และจะเริ่มยึดติดอยู่กับสิ่งที่ไม่จริง เช่น สังคมบอกให้ท่านทะเยอทะยาน สังคมช่วยให้ท่านกลายเป็นคน ทะเยอทะยาน ความทะเยอทะยานหมายถึงการมีชีวิตอยู่ด้วยความหวัง มีชีวิตอยู่ในวันพรุ่งนี้ ความทะเยอทะยานหมายความว่าวันนี้จะต้องถูกอุทิศ ไปเพื่อวันพรุ่งนี้

วันนี้คือทุกสิ่งที่มีอยู่ตรงนั้น เวลานี้คือช่วงเวลาเดียวที่ท่านเป็นอยู่ และจะเป็น หากต้องการมีชีวิต ท่านต้องมีชีวิตอยู่ในขณะนี้ หรือไม่มีเลย

สังคมทำให้ท่านทะเยอทะยาน ตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก เมื่อไปโรงเรียน และถูกยึดเยียดความทะเยอทะยานมาให้ ท่านได้ถูกวางยาพิษไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นความอยากร้าย อยากมีอำนาจ อยากเป็นคนสำคัญ ไม่มีใคร บอกว่าท่านมีศักยภาพที่จะมีความสุขอยู่แล้ว แต่ทุกคนกลับบอกว่าท่าน จะมีศักยภาพที่จะมีความสุขได้ก็ต่อเมื่อได้ทำตามเงื่อนไขบางอย่าง เมื่อมีเงินพอ มีบ้านหลังใหญ่ มีรถคันใหญ่ มีโน่นมีนี่ – เมื่อนั้น ท่านจึงจะมีความสุขได้

ความสุขไม่ได้เกี่ยวอะไรกับเรื่องเหล่านี้เลย ความสุขมิใช่ความสำเร็จ แต่ความสุขคือธรรมชาติของท่าน สัตว์มีความสุขได้โดยไม่ต้องมีเงิน พวกมัน

ไม่ใช่ร็อกกีเฟลเลอร์* และไม่มีคนตระกูลร็อกกีเฟลเลอร์แม้สักคนเดียวที่จะมีความสุขได้เท่ากางหรือสุนัข สัตว์ไม่มีอำนาจทางการเมือง – พวกมันไม่ใช่ นายกรัฐมนตรีหรือประธานาธิบดี – แต่มันก็มีความสุข ต้นไม้มีความสุข มิฉะนั้นมันคงหยุดผลิดอกออกไป แต่ไม้ดอกไม้ไปยังคงผลิบาน ฤดูใบไม้ผลิยังคงมาถึง พวกมันยังคงร่ายรำ ยังคงขบขัน ยังคงมอบชีวิตไว้เบื้องบาทของเทพเจ้า บทสวดของพวกมันยังคงดำเนินไป การบูชาของพวกมันเกิดขึ้นเสมอ ทั้งมวลไม้และธรรมชาติไม่ได้ไปโบสถ์ เพราะไม่มีความจำเป็นอะไร พระเจ้าเสด็จลงมาหาพวกมัน ในสายลม ในสายฝน ในดวงอาทิตย์ พระเจ้าเสด็จลงมาหาพวกมัน

มีแต่มนุษย์ที่ไม่มีความสุข เพราะมนุษย์มีชีวิตอยู่ในความทะเยอทะยาน มิใช่ความเป็นจริง ความทะเยอทะยานคือเล่ห์เหลี่ยมที่ทำให้ใจของท่านไขว้เขว ชีวิตเชิงสัญลักษณ์ถูกนำมาแทนที่ชีวิตจริง

จงเฝ้ามองเรื่องนี้ในชีวิต แม้ไม่อาจรักลูกได้มากเท่าที่ลูกอยากได้ แม่รัก เพราะแม่ได้แต่ก้มหน้าด้วยความอับอายเพราะชีวิตของแม่ไม่ได้เป็นชีวิตที่ประสบความสำเร็จ ชีวิตรักของแม่เป็นหายนะ แม่ไม่อาจผลิบานได้ แม่มีชีวิตอยู่ท่ามกลางความทะเยอทะยาน แม่พยายามควบคุมผู้ชายของแม่ พยายามครอบครองเขา แม่ชี้หิ้ง แม่ไม่ได้เป็นผู้หญิงที่เปี่ยมรัก และเมื่อไม่ได้เป็นผู้หญิงที่เปี่ยมรักแล้ว แม่จะรักลูกโดยทันทีได้อย่างไร

ข้าพเจ้าเพิ่งได้อ่านงานของ อาร์. ดี. แลง เขาส่งหนังสือเล่มใหม่ชื่อ *ข้อเท็จจริงของชีวิต* ให้ข้าพเจ้าเมื่อสองสามวันก่อน ในหนังสือเล่มนี้ เขาอ้างถึงการทดลองที่นักวิเคราะห์จิตวิทยาถามผู้เป็นแม่หลายคน “เมื่อลูกของท่านกำลังจะเกิด ท่านอยู่ในอารมณ์ยินดีต้อนรับจริงหรือไม่ ท่านพร้อมที่จะยอมรับเด็กหรือไม่” เขาทำแบบสอบถาม คำถามแรกคือ

---

* Rockefeller นักธุรกิจชาวอเมริกัน เจ้าของกิจการน้ำมันสแตนดาร์ดออยล์และนักให้ทาน

“ลูกคนนี่เกิดขึ้นโดยบังเอิญหรือท่านต้องการลูกจริงๆ” ร้อยละเก้าสิบของผู้หญิงเหล่านี้ตอบว่า “ไม่ได้ตั้งใจ เราไม่ได้อยากมีลูก” คำถามต่อไป “แล้วเมื่อตั้งครรภ์ ท่านลังเลหรือไม่ ท่านต้องการเด็กหรือไม่ หรือท่านต้องการทำแท้ง ท่านแน่ใจเรื่องนี้ไหม” ผู้หญิงหลายคนกล่าวว่า พวกเขาลังเลอยู่หลายเดือนว่าจะทำแท้งหรือเก็บเด็กไว้ แล้วลูกก็เกิดมา – พวกเขาตัดสินใจไม่ได้ บางทีอาจมีข้อพิจารณาอื่นๆ – อาจมีข้อพิจารณาด้านศาสนา อาจทำให้พวกเขาเป็นบาป อาจทำให้พวกเขาตกรก ผู้หญิงเหล่านี้ อาจเป็นคาทอลิก หรือฮินดู หรือเซน และด้วยแนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรง ความคิดที่ว่า การทำแท้งคือความรุนแรง ได้กีดกันมิให้พวกเขาทำแท้ง หรืออาจมีข้อพิจารณาทางสังคมอื่นๆ หรือสามีของพวกเขาอยากมีลูก หรือพวกเขาอยากมีลูกเพื่อสืบทอดอัตตาของตัวเอง แต่พวกเขาไม่ได้ชอบเด็ก แทบจะไม่มีแม่คนไหนบอกว่า “ใช่ ฉันยินดีต้อนรับลูก ฉันเฝ้ารอลูกอยู่ และฉันมีความสุข” และแม่แต่แม่ที่พูดเช่นนั้น จิตแพทย์บันทึกไว้ว่า “เราไม่แน่ใจว่าพวกเขาพูดจริงหรือไม่ อาจจะพูดไปอย่างนั้นเอง”

ตอนนี้ เด็กที่ไม่ได้รับการต้อนรับก็เกิดมา แม่เคยลังเลว่าจะมีหรือไม่มีลูกดีตั้งแต่แรกแล้ว แน่หนอนว่าจะต้องมีผลกระทบ เด็กจะต้องรู้สึกได้ถึง ความตึงเครียดเหล่านี้ เมื่อแม่คิดว่าจะทำแท้ง เด็กต้องรู้สึกเจ็บปวด ลูกคือส่วนหนึ่งของร่างกายแม่ ความรู้สึกทุกอย่างจะเข้าไปถึงตัวเด็ก หรือเมื่อแม่คิดและลังเลและอยู่ในช่วงตัดสินใจว่าจะทำอะไรหรือไม่ทำอะไรดี ลูกจะรู้สึกได้ถึง การสั่นสะเทือน – ตัวเด็กแขวนอยู่ระหว่างชีวิตกับความตาย และแล้ว ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม เด็กได้ถือกำเนิดขึ้นมา แต่แม่ยังคิดว่ามันเป็นเพียงอุบัติเหตุ พวกเขาพยายามคุมกำเนิดแล้ว พยายามทำโน่นทำนี่แล้ว แต่ล้มเหลว และเด็กก็มาอยู่ที่นี้ ดังนั้น จึงจำต้องทน ความอดทน เช่นนี้ไม่ใช่ความรัก

เด็กขาดความรักตั้งแต่เริ่มแรก และแม่รู้สึกผิดเพราะไม่ได้ให้ความรักแก่ลูกมากเท่าที่ควรเป็นโดยธรรมชาติ ดังนั้น แม่จึงเริ่มหาอะไรมาทดแทน เธอบังคับให้ลูกกินมากเกินไป เมื่อไม่อาจเติมเต็มจิตวิญญาณของลูกด้วยความรัก จึงพยายามเติมอาหารเข้าไปในร่างกายเขา นี่คือนิสัยทดแทน ท่านจะเห็นได้ว่าแม่นั้นหมกมุ่นเหลือเกิน แม่ลูกบอกว่า “หนูไม่หิว” แต่แม่ก็ยังบังคับต่อไป แม่ไม่มีอะไรที่จะทำกับลูก แม่ไม่ฟังลูก แม่ได้แต่หาอะไรมาทดแทน แม่ไม่อาจให้ความรัก แม่จึงให้อาหาร แล้วเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมา แม่ยังไม่อาจรัก แม่จึงให้เงิน เงินกลายเป็นสิ่งทดแทนความรัก

และเด็กจึงได้เรียนรู้ว่าเงินสำคัญกว่าความรัก ถึงไม่มีความรัก ก็ไม่ต้องห่วงอะไร แต่จะต้องมีเงิน ในชีวิต เด็กจะเริ่มโลภ เขาจะติดตามเงิน เหมือนกับคนบ้า เขาไม่กังวลเรื่องความรัก แต่จะบอกว่า “ทำที่ละอย่าง ตอนแรก ฉันควรมีเงินก้อนใหญ่อยู่ในธนาคาร ฉันจะต้องมีเงินมากขนาดนี้ก่อนถึงจะมีรักได้”

แต่ความรักไม่ต้องการเงิน ท่านรักได้อย่างที่ท่านเป็น แต่ถ้าท่านคิดว่าความรักจำเป็นต้องอาศัยเงิน และท่านไล่ล่าหาเงิน วันหนึ่ง ท่านอาจมีเงิน แต่ทันใด ท่านจะรู้สึกว่างเปล่าเพราะได้สูญเสียเวลาที่ผ่านไปกับการสะสมเงินตรา และไม่เพียงแต่สูญเสียเท่านั้น! วันเวลาที่ผ่านไปคือช่วงเวลาที่เรารัก ท่านจึงไม่อาจฝึกรักได้ ตอนนี้ แม้จะมีเงิน แต่ท่านก็ไม่รู้ว่าจะรักได้อย่างไร ท่านได้ล้มภาษาแห่งความรัก ภาษาแห่งรัก ภาษาแห่งปีติสุขไปแล้ว

แน่นอน ท่านอาจซื้อผู้หญิงสวยได้ แต่นั่นไม่ใช่ความรัก ท่านอาจซื้อผู้หญิงที่สวยที่สุดในโลกได้ แต่นั่นไม่ใช่ความรัก เธอเข้ามาหาท่านไม่ใช่เพราะรัก แต่เป็นเพราะเงินในบัญชีธนาคารของท่าน

มุลล่า นั้สรูติน ตกหลุมรักผู้หญิงคนหนึ่ง เป็นผู้หญิงธรรมดาที่ดู
อบอุ่น แต่เธอมีเงินมากมายและเป็นลูกสาวคนเดียวของชายชราที่ใกล้ตาย
มุลล่าหลงรักผู้หญิงคนนี้หัวปักหัวปำ วันหนึ่งเขาไปหาเธออย่างตื่นเต้น
เพราะพ่อของเธอกำลังจะตาย เขาบอกเธอว่า “ผมจะตายอยู่แล้ว”

มุลล่าพูดกับหญิงสาวอีกครั้ง “ผมจะตายอยู่แล้ว ผมไม่อาจมีชีวิต
อยู่ได้โดยไม่มีคุณแม่แต่วินาทีเดียว”

หญิงสาวตอบว่า “ก็ดีนะ แต่ฉันมีข่าวร้าย พ่อฉันได้ทำพินัยกรรมไว้
ทำนยกเงินทั้งหมดให้ทรัสต์ ฉันจะไม่ได้เงินสักบาทเดียว มุลล่า คุณยังรักฉัน
อยู่ไหม”

มุลล่าตอบว่า “ผมรักคุณ และจะรักคุณตลอดไปถึงแม้ว่าผมจะ
ไม่ได้พบกับคุณอีก แต่ผมจะรักคุณ และจะจดจำคุณไว้เสมอ!”

ความรักทั้งหมดอันตราธานไป นี่คื้สัญลักษณ์ เงินคื้สัญลักษณ์
อำนาจ รวมทั้งอำนาจทางการเมืองคื้สัญลักษณ์ ความน่าเคารพคื้
สัญลักษณ์ สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ความจริง สิ่งเหล่านี้คื้การคาดคะเน ของมนุษย์
สิ่งเหล่านี้มิใช่วัตถุวิสัย มิได้ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริง สิ่งเหล่านี้มิได้อยู่ที่นั่น
แต่เป็นเพียงความฝันที่มาจากจิตอันเศร้าหมอง หากท่านอยากรู้ปิติ
ท่านจะต้องหลุดพ้นจากสัญลักษณ์เช่นนี้ การเป็นอิสระจากสัญลักษณ์คื้
การเป็นอิสระจากสังคม การเป็นอิสระจากสัญลักษณ์คื้การเป็นผู้แสวงหา
ความจริง เพื่อที่จะเป็นอิสระจากสัญลักษณ์ ท่านต้องกล้าที่จะก้าวเข้าสู่
ความจริง และความจริงเท่านั้นที่เป็้ความจริง สัญลักษณ์ไม่ใช่ความจริง

ใช้หัวใจมากขึ้น ใช้หัวคิดน้อยลง

ความปิติคืออะไร คือสิ่งที่ต้องบรรลุใช่หรือไม่ ไม่ใช่ คือสิ่งที่ต้องหามาใช่หรือไม่ ไม่ใช่ คือสิ่งที่ท่านต้องเป็นใช่หรือไม่ ไม่ใช่เลย ความปิติคือการเป็นอยู่ ส่วนการที่ต้องเป็นคือความทุกข์ ถ้าท่านอยากกลายเป็นบางสิ่ง ท่านจะเป็นทุกข์ การที่ต้องกลายเป็นอะไรบางอย่างนั้นเป็นสาเหตุรากฐานของความทุกข์ ถ้าท่านต้องการมีความปิติ – ก็ต้องตอนนี้ ที่นี้ และเดี๋ยวนี้ ในขณะนี้ มองข้าพเจ้าสิ ในขณะนี้ ไม่มีใครวางทาง ท่านมีความสุขได้ ความสุขนั้นเห็นได้ชัดและง่ายตายยิ่งนัก ความสุขคือธรรมชาติที่ท่านมีอยู่แล้ว เพียงแต่เปิดโอกาสให้มันเบ่งบาน ให้ผลิดอกออกไป

จงจำไว้ว่าความปิติมิได้มาจากหัวคิด ความปิติเป็นเรื่องของหัวใจ ความปิติไม่ใช่เรื่องของความคิด แต่เป็นเรื่องของความรู้สึก และท่านถูกกีดกันจากความรู้สึก ถูกตัดออกจากความรู้สึก ท่านไม่รู้ว่าคุณรู้สึกคืออะไร แม้กระทั่งเมื่อพูดว่า “ฉันรู้สึก” ท่านแค่คิดว่าท่านรู้สึก เมื่อท่านบอกว่า “ฉันรู้สึกว่ามีความสุข” จงเฝ้ามอง วิเคราะห์ และท่านจะพบว่าท่านคิดว่าท่านกำลังรู้สึกมีความสุข แม้กระทั่งความรู้สึกก็ต้องผ่านการคิด ต้องผ่านการคัดกรองของความคิด เมื่อได้รับความเห็นชอบจากการคิด ความรู้สึกจึงจะเกิดขึ้นได้ แต่หากไม่ได้รับความเห็นชอบ ความรู้สึกนั้นก็จะถูกโยนเข้าสู่ความไม่รู้ตัว เข้าไปยังห้องใต้ดินของตัวตนและถูกหลงลืมไป

จงใช้หัวใจให้มากขึ้นและใช้หัวคิดให้น้อยลง หัวคิดเป็นเพียงส่วนหนึ่ง แต่หัวใจคือตัวตนทั้งหมดของท่าน หัวใจคือทั้งหมดทั้งมวล

ของท่าน ดังนั้น เมื่อใดก็ตามที่ท่านเป็นทั้งหมดทั้งหมดในสิ่งใด ท่านจะ
ทำหน้าที่จากความรู้สึก เมื่อใดก็ตามที่ท่านเป็นเพียงบางส่วนในสิ่งใด
ท่านจะทำหน้าที่จากหวัคิต

ลองดูจิตรกรวาดภาพ และนั่นคือความแตกต่างระหว่างศิลปิน
ที่แท้จริงกับช่างเทคนิค ถ้าจิตรกรเป็นเพียงช่างเทคนิคที่รู้เทคนิคของวิธี
วาดภาพ รู้ว่าจะต้องทำอะไร รู้ทุกอย่างเกี่ยวกับสีและแปรงและผืนผ้าใบ
และผ่านการฝึกอบรมมา เขาจะทำงานผ่านหวัคิต เขาจะเป็นช่างเทคนิค
เขาจะเขียนภาพ แต่เขาไม่ได้อยู่ในนั้นทั้งหมดทั้งหมด แล้วลองมาดูศิลปิน
ที่แท้จริงที่ไม่ใช่ช่างเทคนิค เขาจะดื่มด่ำ มัวเมาถึงงาน เขาจะไม่ได้แค่
วาดภาพด้วยมือ และไม่ได้แค่วาดภาพด้วยหวัคิต แต่จะวาดด้วยตัวตน
ทั้งหมด เขาจะใช้ความรู้สึกลึกๆ ทั้งหมด ทั้งจากเท้า จากเลือด จากกระดูก
ไปจนถึงไขกระดูก ทุกสิ่งทุกอย่างจะเข้ามีส่วนร่วมในการวาดภาพนี้ ท่าน
มองเห็นได้ ท่านรู้สึกได้ว่าเขาอยู่ที่นั่นทั้งหมด สูญหายไปทั้งหมด ไม่มี
สิ่งอื่นใดอีกแล้ว เขาหลอมหลวมัวเมากับการวาดภาพจนในวินาทีนั้นไม่เหลือ
ตัวเขาอีกแล้ว เขาไม่ได้เป็นผู้ทำ หวัคิตอาจเป็นผู้ทำ แต่ในชั่วขณะที่ได้
ดื่มด่ำไปทั้งหมด เขามีได้เป็นผู้กระทำ เขาเป็นเพียงทางผ่าน ราวกับว่า
พระเจ้ากำลังวาดภาพผ่านตัวเขา

เมื่อท่านบังเอิญพบนักเต้นรำ – นักเต้นรำที่แท้จริง ไม่ใช่นักแสดง
– เมื่อนั้น ท่านจะเห็นว่าเธอไม่ได้เต้นรำ ไม่ใช่เลย มีบางสิ่งเหนือขึ้นไป
กำลังเต้นรำอยู่ในตัวเธอ เธออยู่ในการเต้นรำนั้นทั้งหมดทั้งหมด

มีเรื่องเล่าถึง นิซินสกี นักเต้นรำผู้ยิ่งใหญ่ ว่ามีช่วงที่เขากระโดดได้
อย่างที่ร่างกายคนไม่อาจจะทำได้ – แรงโน้มถ่วงไม่ได้อนุญาตให้คนเรา
กระโดดได้ไกลขนาดนั้น เขาถูกถามซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่า “คุณทำได้อย่างไร”
เขาตอบว่า “ผมเองก็แปลกใจเหมือนพวกคุณแหละ และผมก็ไม่อาจจัดการ
ให้ทำอย่างนั้นได้ เวลาที่ผมพยายามกระโดด ก็ไม่เคยทำได้เลย จะหล่น

ลงมาทันที แต่เวลาตื่นรำและหลุดเข้าไปในการตื่นรำนั้นจริงๆ – เมื่อผมไม่มีตัวตน – ผมกลับทำได้ ราวกับว่าทันใดนั้นไม่มีแรงโน้มถ่วงอยู่เลย เหมือนไม่มีน้ำหนัก ผมไม่รู้สึกรถึงน้ำหนักเลยสักนิด – ราวกับมีอะไรสักอย่าง ดึงผมขึ้นไปข้างบนมากกว่าที่จะดึงลงมา”

การดึงขึ้นไปอย่างนี้ ภาษาโยคะเรียกว่า การลอยตัว ซึ่งเหมือนกับสิ่งที่เกิดขึ้นในการทำสมาธิ นิชิโนสกีเคลื่อนเข้าสู่การทำสมาธิอย่างลึกซึ้ง โดยไม่รู้ตัว การตื่นรำของเขาสมบูรณ์จนกระทั่งเขากลายเป็นผู้ทำสมาธิ และการลอยตัวจึงเกิดขึ้น

เมื่อใดก็ตามที่ท่านทุ่มเทกับอะไรจนสุดตัว ท่านจะเกิดปีติสุข แต่เมื่อท่านสนใจอะไรบางอย่างเพียงบางส่วน ท่านจะยังคงเป็นทุกข์ เพราะส่วนนั้นจะแยกออกจากทั้งหมด จะยังคงมีการแบ่ง – การแยก มีความตึงเครียดและความกังวล

ถ้าท่านรักจากหัวใจ รักของท่านจะไม่มีทางให้ประสบการณ์ของปีติสุขได้ ถ้าท่านทำสมาธิจากหัวใจ...

คืนก่อนนี้ ผู้หญิงคนหนึ่งจากโลกตะวันตกบอกข้าพเจ้าว่า เธอมาที่นี่เพราะเห็นหลายคนมาที่นี่แล้วชีวิตเปลี่ยนไปและมีความสุขมาก เธอจึงมาที่นี่ด้วย – เพื่อที่จะมีความสุข เธอทำสมาธิ แต่ไม่มีอะไรเกิดขึ้น เธอพยายามอย่างหนัก แต่ก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้นอีก ข้าพเจ้าบอกเธอว่า “จะไม่มีอะไรเกิดขึ้น ท่านเริ่มต้นผิดที่แล้ว แรงจูงใจของท่านคืออุปสรรค ท่านมาจากหัว (คิด) คนเหล่านั้นไม่ได้มาพร้อมกับแรงจูงใจ ไม่ได้มาพร้อมกับความโลภ แต่ท่านมาพร้อมกับแรงจูงใจ มาพร้อมกับความโลภ ใจท่านถูกวางยาพิษไปแล้ว ท่านมาพร้อมกับความคิด และคอยเฝ้ามองว่าเมื่อไรมันจะเกิดขึ้น มันจะไม่มันวันเกิดขึ้น เพราะท่านจะไม่มีวันปล่อยให้ตัวเองอยู่ในนั้นทั้งหมด ผู้เฝ้ามองจะยืนอยู่ข้างๆ และจะเห็นว่ามันเกิดขึ้นหรือยัง”